

Lausunto

14.02.2025

Asia: VN/3796/2023/

Ahvenanmaa-työryhmän 2023 mietintö: Selvitys eräistä Ahvenanmaan itsehallinnon kehittämiseen liittyvistä kysymyksenasetteluista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

UTLÅTANDE

14.2.2025

Justitieministeriet har bett riksdagens justitieombudsmans kansli om ett utlåtande om Ålandsarbetsgruppens 2023 betänkande med utredning av vissa frågeställningar i anslutning till Ålands självstyrelse i utveckling.

Ålandsarbetsgruppens 2023 andra betänkande i ordningen gäller vissa bedömnings- och utredningsuppgifter som ingått i dess uppdrag. Enligt betänkandet det behandlas sådana frågeställningar som lyfts upp under reformarbetet med den nya självstyrelselagen och som gäller förhållandet mellan grundlagen och självstyrelselagen, överföringen av riksuppgifter på myndigheter på Åland och vice versa samt tillämpningen av sådan rikslagstiftning, landshövdingen på Åland och utnämningen av denne, vissa språkbestämmelser i självstyrelselagen samt behörighetsfördelningen mellan lagtinget och riksdagen under undantagsförhållanden. I betänkandet ingår några alternativa lösningar på de ovan nämnda frågeställningarna.

Eftersom betänkandet inte är en uttömmande rättslig presentation av de frågeställningar som arbetsgruppen avser vara väsentliga frågor som bör beaktas och bedömas mera ingående i den fortsatta beredningen håller jag mig i mitt utlåtande till följande allmänna kommentaren.

Utgångspunkten för beredningen ska vara att grundlagen garanterar de grundläggande fri- och rättigheterna för alla också på Åland. Skyldigheten att respektera de grundläggande fri och rättigheterna begränsar lagstiftaren oavsett om det är riksdagens eller lagtingets lagstiftning.

Självstyrelselagens förhållande till grundlagen är mångfasetterad. Arbetsgruppens preliminära förslag till bestämmelse om självstyrelselagens företräde bör bedömas i detalj i den fortsatta beredningen. Speciellt hur principen om självstyrelselagens företräde skulle påverka de grundläggande fri och rättigheterna och andra centrala konstitutionella institutioner och principer bör analyseras i beaktande av behovet att föreskriva mer uttryckliga garantier för självstyret i självstyrelselagen.

Lahtinen Päivi

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia - Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin